

historie-online.dk

(/)

[🏠 \(/ \)](#) > Biografier, erindringer (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60>)> Bøger (<https://www.historie-online.dk/boger>)> Anmeldelser (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5>)

> Danmarks første kvindelige kriminalbetjent

[← Forrige artikel \(https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/amdi-forsvinder\)](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/amdi-forsvinder)

Danmarks første kvindelige kriminalbetjent

*Kategori: Anmeldelser**Visninger: 426*Del artikel: **f** ([https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-](https://www.facebook.com/sharer/sharer.php?u=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/danmarks-foerste-kvindelige-kriminalbetjent)[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/danmarks-foerste-kvindelige-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/danmarks-foerste-kvindelige-kriminalbetjent)[kriminalbetjent](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/danmarks-foerste-kvindelige-kriminalbetjent)) **t** (<https://twitter.com/home?status=.> Aktiviteten kan ses på[https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/danmarks-foerste-kvindelige-kriminalbetjent)[60/danmarks-foerste-kvindelige-kriminalbetjent](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/danmarks-foerste-kvindelige-kriminalbetjent)) **in** (<https://www.linkedin.com/shareArticle?>

mini=true&url=https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/danmarks-foerste-kvindelige-kriminalbetjent&title=)

Frode Z Olsen

Danmarks første kvindelige kriminalbetjent

Turbine. 198 sider. 249,95 kr.

På trods af de mandlige politifolks store modvilje, blev Ellen Jensen-Saltø Danmarks første kriminalbetjent. Hendes lange beretning blev indleveret i forseglet kuvert, som først blev åbnet af forfatteren 70 år efter. "Saltø" var en helt enestående person. "Jeg har aldrig elsket offentlighed om min person, men jeg forstår at mine erfaringer kan have andres interesse"

Af Michael Koch

Mange politifolk fulgte en opfordring fra en københavnsk politiinspektør om at indsende erindringer til Rigsarkivet. Det var i 1940, og Ellen Saltø, som hun kaldte sig, afleverede en tyk brun kuvert med laksegl. Den var klausuleret til 1.1 1958, men blev først åbnet af

forfatteren til denne bog. Ellen Jensen-Saltø var fra Saltø Gods ved Næstved. Hendes familie havde forpagtet godset i 30 år, og her boede hun med forældre og fire søskende. Det ser ud til at det var en god og kærlig familie, som stod klar, hvis børnene som voksne, havde brug for at komme hjem og bo en periode. Allerede som 11-årig viste hun sig som en, der holdt hovedet koldt i en presset situation. En polsk daglejer havde været i knivslagsmål, men da han kom vaklende, ringede Ellen til lægen, og hun fik manden forbundet. Derefter sendte hun kuskens afsted med ham til lægen i Næstved.

Allerede som helt ung var hun tæt på politiarbejde. Barndomsvennen Hakon Jørgensen var i politiet, og han udviklede i 1900 talsystemet til at registrere fingeraftryk. Det betød, at en forbryders fingeraftryk kunne sendes til andre instanser. Det var også meget hurtigere at finde frem til en bestemt person i arkivet ud fra koden. Både Ellen og hendes søster Valborg blev ansat som assistenter til kodning og systematisering af alle arkivkort. Nu var Ellen over 30 år og havde arbejdet med Hakon Jørgensen og politiet i fire år.

Den unge Ellen yderst til højre med det klare blik og skræve smil. Foto: Familien

Politikerne ønskede, at der kom kvinder ind i etaten. Først som betjente, og med meget stor modstand fra mændene: I 1919 ønskede man så en kvindelig kriminalbetjent, ikke mindst til de mange sædelighedforbrydelser. Blandt utrolig mange ansøgere havde Ellen en fordel, fordi hun havde arbejdet tæt med Hakon i årevis. Hun fik jobbet, og fra 15. januar 1920 var hun kriminalbetjent med politiskilt og alt, der hørte med. Kollegerne gratulerede, de vidste hvad hun stod for, og at det var helt naturligt, at hun fik stillingen. Der var dog stadig meget stor modvilje mod en kvinde som kriminalbetjent, helt op til Statspolitichef Valdemar Mensen, som var indædt modstander.

Ellen Jensen-Saltø sidst i 1920-erne. Foto: Rigsarkivet

Ellen var blandt de første, som flyttede ind i den helt nye "Politigården". Hun fik hurtigt fodfæste og arbejdede med støtte fra den berømte Otto Himmelstrup. Det var tiden efter 1. verdenskrig, og mange flygtninge kom med skib til Københavns Havn. Det var Statspolitiets arbejde at kontrollere de indrejsende, og Ellen havde ofte vagten alene med at efterse de indrejsendes papirer. Det styrkede sprogkundskaberne, som hun senere konstaterede tørt. Den store sag om barnemorderen Dagmar Overby blev trevlet op, og sagen kom i retten september 1920. "Englemageren" havde under retssagen Ellen siddende ved sin side, men hvor meget, Ellen har efterforsket i sagen, er ukendt. Ellens første, store succes var en 12-årig pige, som var misbrugt af en brugsuddeler, der var plejefar. Ellen afhørte pigen, og skrev en så grundig og udførlig rapport, at manden blev anholdt og både tilstod og blev dømt.

Efter fire et halvt år og et hav af udsættelser blev Ellen fastansat. I 1926 kom hun til Drabs- og sædelighedsafdelingen i København. Med Ellen i sidevognen og en politiassistent på Nimbusen gik turen ud til en lejlighed, hvor en kuffert var efterladt. Den lugtede mærkeligt, og da de åbnede den, fandt de et barnelig. Ellen kendte nogen i området, som havde talt med den pågældende mor til barnet, og de kunne køre til Køge og anholde hende for barnemord. Bogen omtaler flere andre tragiske sager, som Ellen arbejdede med.

I de næste 20 år rykkede Ellen ud på cykel. Når der sad et grædende barn eller en ung pige på en politistation, uden at ville sige noget. Hun havde dét, der skulle til for at åbne for samtale og forklaring eller tilståelse. Døgnet rundt var hun der, og det gik ud over privatlivet. Hun boede i Ribegade sammen med sin søster Valborg. Jobbet var hendes kald. Selv et vidne på tre år kunne hun få til at afgive en god troværdig forklaring, som førte til anholdelse. Det berømte Damhusmord, hvor en taxachauffør blev myrdet i sin bil i 1922 og mange af de kommende års værste drab og sædelighedssager var Ellen med til at opklare.

En af Ellens sager var Damhusmordet, hvor en taxachauffør var skudt i sin taxa. Foto: Rigsarkivet, Statspolitiet

En dag ringede en kollega, fordi de havde en anholdt, som nægtede at få "rullet fingre", taget fingeraftryk. Ellen tog sin søster Valborg med ind, hvor kollegerne sad med manden, som gerne viste hånden frem. Hun dikterede de "numre" som passede til hver fingers specielle karakteristika. Det var Hakon Jørgensens fabelagtige system, som blev brugt vidt omkring, og som de to søstre havde arbejdet med i flere år. Da de ti numre var klar, slog Ellen op i kartoteket og sagde mandens navn. Han sprang op af stolen, og lidt efter tilstod han, at det var ham.

Den 9. april 1940 lå Ellen Saltø syg af influenza i sin seng hjemme Ved Amagerport, og hun oplevede ikke kollegernes vantro over besættelsen. Senere beretter hun om den markant mindre frie og kollegiale tone på politigården. Der var en del tyske medløbere blandt politifolkene. Den 19. september 1944 blev politiet taget af tyskerne. Ellen sad med en del mandlige kolleger i marketenderiet, da tyske soldater jog dem ned i den runde gård. Efter halvanden time blev hun og andre kvinder sendt hjem. 2.500 betjente blev pågrebet og af dem blev 1.951 deporteret til kz-lejre som Buchenwald, Stutthof og Neuengamme. Efter krigen fik politiet over 100 sager om dagen for det, der kaldes "Bistand til fjenden"

Allerede i 1945 besluttede kvindelige ansatte i politiet at forene sig. I 1952 blev det til "sammenslutningen af kvindelige polititjenestemænd". I dag er det blevet til 2.200 kvinder i politiet. I november 1947 var Ellen blevet 63 år. I stedet for at være den første, som altid skulle ud til en sag, var hun som kriminaloverbetjent i mere normal tjeneste. Når en alvorlig sag kom ind, var både Ellen og hendes tre yngre kolleger på sagaen med det samme. Der var den otteårige Anne, som ikke var kommet hjem. Anne blev fundet død i Utterslev Mose næste morgen. Først i 1951 kom gennembruddet i Anne-sagen. Den 37-årige Gunnar Pettersson

tilstod og fik livstid. Tæt på 40 år efter hun besøgte Hakon Jørgensen og spontant blev revet med i ideen om fingeraftrykssystemet, tog Ellen beslutningen om, at hun som 68-årig ville stoppe i politiet. Tænk hvor stor erfaringsballast, der dermed gik på pension. Hendes indsats, som var bemærkelsesværdig fra den første til sidste sag, blev bemærket hele vejen gennem Rigspolitichefen, Politidirektøren og frem til Justitsministeriet. Den 27. juni 1952 var hun i audiens hos Frederik 9. og blev udnævnt til Ridder af Dannebrogordenen. Ellen Saltø fik 22 år som pensionist. I januar 1974 gik hun bort. To måneder før hendes 90-års dag.

Ellen Saltø var i sandhed en dygtig og bemærkelsesværdig kvinde. Det er bogen om hende også. Forfatteren skriver så nærværende, at læseren synes at kende Ellen Saltø. Det er meget tæt, personligt og velskrevet, en fornem egenskab for en bog.

[Historie-online.dk, den 24. marts 2026]

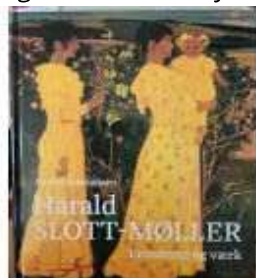
← Forrige artikel (<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/amdi-forsvinder>)

SE RELATEREDE ARTIKLER

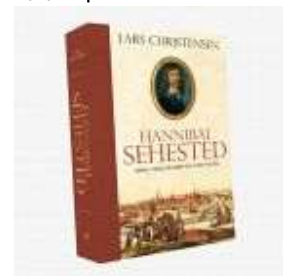
BOB DYLAN I AMERIKA

(<https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/bob-dylan-i-amerika>)

HARALD SLOTT-MØLLER

(<https://www.historie-online.dk/boger/harald-slott-moeller>)

HANNIBAL SEHESTED

[online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/hannibal-sehested](https://www.historie-online.dk/boger/anmeldelser-5-5/biografier-erindringer-60-60/hannibal-sehested)

1.500 år gamle romerske bronzekar fundet i Slesvig